

ДО ПИТАННЯ ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено територіальні особливості функціонування економічного регіону. Розглянуто поняття регіону. Визначено перспективні напрямки соціально-економічного розвитку регіону.

Ключові слова: територіальні особливості, регіон, сільськогосподарські підприємства, ефективна регіональна політика

Abstract

The territorial approaches of the functioning of the economic region are investigated. The concept of the region is considered. The perspective directions of social and economic development of the region are determined.

Key words: the territorial approaches, the region, the agricultural firms, the effective, regional policy.

В сучасних умовах господарювання, коли сільськогосподарське виробництво знаходиться у кризовому стані, при визначенні ефективності сільськогосподарського виробництва особливої уваги набувають регіональні фактори, що в свою чергу викликає необхідність детального розгляду ефективності функціонування економічного регіону.

Як зазначається [1], останнім часом у сфері реалізації державної регіональної політики відбулися якісні зміни, що стосуються процесів формування правового поля розвитку регіонів, визначення стратегічних перспектив та цілей їх соціально-економічного розвитку, інституційного забезпечення регіональної політики. Водночас, підкреслюється [1], що в сьогоденних умовах, коли адміністративно-територіальні одиниці є об'єктом державного регулювання, які приймаються на різних рівнях управлінської системи - від державного до муніципального - необхідна чіткість і визначеність у поняттях «регіон», адже від цього залежить, який зміст вкладається в такі важливі похідні поняття як «регіональний розвиток», «адміністративно-територіальна реформа», «система макрорегіоналізації» тощо.

У сучасних західних теоріях регіон досліджується як багатофункціональна та багатоаспектна система. Найбільше поширення одержали чотири парадигми регіону: регіон-квазідержава, регіон-квазікорпорація, регіон-ринок, регіон-соціум [1-2].

Більшість вітчизняних фахівців у галузі державного управління, регіональної економіки, політичної та економічної географії розглядають зазначене поняття як однорідне соціально-економічне та еколого-географічне утворення, ігноруючи такий фактор як наявність автономної системи управління, хоча всі дослідники підкреслюють присутність в регіоні просторової компоненти, яка у різних комбінаціях поєднується з іншими регіоноутворюючими ознаками [1-3].

В регіонознавчій літературі найчастіше зустрічаються два підходи до розуміння даного поняття: регіон як частина території, яка відрізняється від інших територій за низкою ознак, що цікавить дослідника, та регіон як одиниця адміністративно-територіального поділу країни. Регіон як адміністративно-територіальна одиниця повинен забезпечувати ефективність надання адміністративних послуг та повну доступність для населення всіх видів управлінських послуг своєї території. Регіон як об'єкт управління (регулювання, планування) може бути визначений тільки на основі точного знання особливостей, глибокого аналізу і прогнозу розвитку території [1].

В. Копитко у своїх дослідженнях відзначає [4], що поділ на області чи регіони є одним з найголовніших видів районування країни, котре визнане офіційно на законодавчо-нормативному рівні; звідси регіони є базою формування регіональних АПК і основою для здійснення їх досліджень. Так, сформульовано зміст поняття "АПК регіону", під яким автор розуміє сукупність суб'єктів господарювання різних форм власності, що розміщені на території даного регіону і виконують функції із забезпечення населення регіону, здійснюють міжрегіональне співробітництво та зовнішнь-економічну діяльність і для ефективного функціонування поєднані між собою організаційними, технологічними, економічними та управлінськими зв'язками, що впливає на зайнятість населення та

вирішення соціальних проблем, а тому вимагає узгодженого регулювання як на державному, так і на регіональному рівнях за допомогою економічних, соціальних та адміністративних методів.

Аналітиками підкреслюється [5-8], що здійснення зваженої регіональної аграрної політики вимагає розробки комплексу критеріїв оцінки стану агропромислового виробництва на базі аналізу ситуації і тенденцій розвитку АПК регіону. До основних оціночних показників стану розвитку регіону слід віднести: обсяги виробництва основних видів сільськогосподарської продукції, рівень реальних доходів населення, якість життя, рівень зайнятості, ступінь соціальних гарантій і економічну захищеність сільського населення. У довгостроковому періоді основним оціночним показником розвитку регіону є створення стабільного і збалансованого механізму відновлення його ресурсного, соціального, економічного і екологічного потенціалу.

Підсумовуючи вище зазначене, можна зазначити, що економічний регіон є насамперед складною багатогранною економічною категорією, для якої характерний набір певних ознак: організаційно-функціональна та соціально-економічна відоособленість, наявність фінансово-економічного, природно-ресурсного, трудового та інноваційно-інвестиційного потенціалу що, в свою чергу, хоч має певні ознаки відокремленості, все ж являється структурою (системою), що самостійно розвивається має свої центри управління та ряд функцій, що забезпечують ефективне функціонування даної структури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безверхнюк Т. М. Поняття "регіон" та "регіоналізація" в контексті пріоритетних завдань державної регіональної політики. // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. ОРІДУ. - О., 2006. - Вип. 2 (26). - С. 115-122.
2. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Моногр. / За ред. З. С. Варналія. - К.: Знання України, 2005. - 498 с.
3. Долішній М., Кравців В., Симоненко В. Макрорегіоналізація України як основа здійснення регіональної політики // Незалежно культурологічний часопис. - 2002. - № 23. - С. 6-30.
4. Копитко В.І. Реформування та регулювання економіки регіонального агропромислового комплексу. - Львів: Львівський державний аграрний університет, 2005. - 550 с.
5. Іванько А. Структурні чинники розвитку сільськогосподарського виробництва Чернігівської області // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Збірник наукових праць: Економіка. - 2006. - Вип. 1 (33). - С. 153-158.
6. Дадашев Б. А. Регіональна економіка [текст] : навчальний посібник / Б. А. Дадашев, В. П. Гордієнко, В. В. Обливанцов. - К. : «Центр учбової літератури», 2014. - 202 с.
7. Тищенко О. П. Регіональні диспропорції: сутність, методологія визначення та оцінка / О. П. Тищенко // Економічна теорія. - 10/2011. - №4. - С. 55-64.
8. Руда Л. П. Економічний регіон як основа соціально-економічного розвитку АПК / Л. П. Руда // Економічні науки : Зб. наук. праць. - 2010. - Вип. 7 (27), Ч. 4. - С. 333-341.

Руда Лілія Петрівна – к.е.н., ст. викладач кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: rudalist_ok@ukr.net.

Ruda Lillia P. – Cand. Sc. (Eng), senior lecturer of the Department of the economic of enterprise and production management, Vinnytsia national technical University, Vinnytsia, e-mail: rudalist_ok@ukr.net.